

Betydning, men der er dog en Del Kvinder, der have Opmærksomheden henvendt herpaa. Der foreligger her et Andragende fra Fællesstyrelsen for Dansk Kvindesamfund om, at Kvinder maatte komme med i Betragtning ved denne Lov. Jeg vil tillade mig at henlede Udvalgets og den højtærede Ministers Opmærksomhed paa dette Punkt. De Kvinder, der interessere sig for Sagen, have den Tro, at de ikke have Ministeren imod sig. Jeg vil haabe, at denne Tro ikke maa blive beskæmmet.

Pinstrup: En af de faa virkelig store Mænd, som det danske Folk har frembragt, en af de Digttere, hvis Sange leve paa Folkets Tunge, har skrevet følgende to Linier:

Da har i Rigdom vi drevet det vidt,
Naar faa har for meget og færre for lidt.

Jeg tror, at disse to Linier udtrykke, hvad der er og maa være Maalet for al social Lovgivning. Herom i alt Fald, tror jeg, at Venstre og Socialdemokraterne ville kunne enes. Jeg tror, at de ville kunne enes om, at stræbsomme Mennesker bør hjælpes til saadanne økonomiske Vilkaar, at deres aandelige Udvikling ikke forkrøbles og hemmes af Hensyn til Erhvervelsen af det daglige Brød i strengeste Forstand. Det er blevet sagt — og det er vel ogsaa saa —, at Løsningen af det sociale Spørgsmaal er den store Opgave, der er stillet til det 20de Aarhundredes Mennesker. Denne Opgave er stor og vanskelig, ja, den er vel uoverskuelig. Medens der saaledes kan være nogen Enighed om Maalet, ere Meningerne om, hvilken Vej der skal gaas, saare forskellige. Socialdemokraterne se deres Ideal i den socialistiske Stat, hvor Staten overtager alle Produktionsmidler og i det hele taget al Produktion, bliver den eneste Arbejdsgiver i Landet. Vi Venstremænd anse en saadan Ordning for ganske uigennemførlig, og ved Siden deraf mene vi, at en saadan Ordning vilde medføre en Stilling, som vi af Hensyn til den personlige Friheds Krav paa ingen Maade kunde være tjente med. I den socialistiske Stat, saaledes som man tænker sig den efter de nugældende Teorier, vilde alle Menneskene blive at betragte som uselvstændige Led i en Maskine, der kommanderedes fra et eller andet Kontor. Jeg mener, at vi ved Arbejdet paa sociale Reformer bør agte paa Individets personlige Frihed og Selvstændighed, og naar det sker, mener jeg, at fri-

villige Sammenslutninger om økonomiske Opgaver er en overordentlig god Ting. Det vil derfor ikke undre, at Socialdemokratiet som saadant ikke kan være særdeles tilfreds med det foreliggende Forslag, thi dette peger jo ikke i Retning af den socialistiske Stat. Det hedder fra den Side: Lad os samle alle Produktionsmidler paa enkelte Hænder, saa er det saa meget lettere, naar Tiden kommer, at ekspropriere det hele. Derfor er det rimeligt, at for Socialdemokrater med deres Opfattelse af Samfundsforholdene vilde det passe bedre, om al Jord kunde samles paa enkelte Hænder i Stedet for, at den, som det ogsaa sker ved dette Forslag, spredes mere og mere paa de mange Smaabrug. Dette Forslag gaar derimod netop i den Retning, som er Venstres Ideal, nemlig i Retning af i saa vidt Omfang som muligt at skabe selvstændige Mennesker i egne Hjem, og jeg mener, at det nærværende Lovforslag vil være et godt Led hen imod Løsningen af det sociale Spørgsmaal paa dette Omraade. Det er ad denne Vej, vi skulle videre frem, og det foreliggende Forslag betegner et virkeligt Fremskridt i saa Henseende. Vi ville ikke have, at de unge fra Landet vedblivende skulle vandre ind til Byerne og derved være med til at fremkalde yderligere Arbejdsløshed, men vi ønske, at de unge skulle hjælpes til ved Flid og Nøjsomhed at kunne skabe sig en Stilling, saa at de kunne være Herrer over deres Bedrift og deres Arbejde. Det har været nævnt før, at da den nuværende Lov blev vedtagen, stredes de to Principper, om der først burde tages Hensyn til at skaffe Arbejds-kraft til de store Gaarde, eller om der særlig burde lægges Vægt paa, at Lodderne bleve saa store, at vedkommende væsentlig kun behøvede at arbejde paa deres egen Lod. Nu mener jeg, at vi ere komne dertil, at dette Spørgsmaal paa en Maade ikke eksisterer længere. Jeg tror, at naar vi nu gaa til en Revision, ere alle enige om, at det sker for Landarbejdernes, for Husmændenes egen Skyld, men alligevel vil der, som det allerede er fremhævet, i disse Hjem opvokse en arbejdsdygtig Ungdom, der ganske anderledes vil kunne yde en god Hjælp for de store Landbrug end den Ungdom, der vokser op i de jordløse Huse.

Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) havde det principielle Standpunkt, at der skulde eksproprieres, og at Husmændene skulde have Brugsret i Form af Statsfæste. Den sidste